

[Undervisningsministeren.]

at undgå at lægge provinsturneer på lørdage og søndage. På lørdage har det vist sig vanskeligt at få personalet rettidigt hjem, når spillestedet lå langt fra København, og under søndagsturneer har teatret ikke uden at skulle slække på de kunstneriske krav haft mulighed for at spille mere end de 3 forestillinger samme dag — aftenforestillinger på de 2 scener i København og på den ene i provinsen.

Det er inden for den nuværende sæsons første 3 måneder lykkedes teatrets ledelse at gennemføre 23 yderst vellykkede turnéforestillinger, alle med udsolgte huse, men 4 af disse har måttet placeres på søndage og én på en lørdag på et sted, hvorfra personalet ikke kunne nå hjem til søndag eftermiddag. På de 10 søndage fra 20. september til 22. november har der været givet 2 eftermiddagsforestillinger, som det ærede medlem nævnte. 5 eftermiddagsforestillinger er blevet hindret ved provinsturneer, 2 ved „Aladdin“-opførelser og 1 i begyndelsen af oktober på grund af et sammenfaldende forceret prøvearbejde inden for skuespil og opera.

Teaterledelsen har fra uge til uge søgt udveje for gennemførelsen af eftermiddagsforestillinger, men vanskeligheder af den nævnte karakter har stillet sig i vejen. Teaterledelsen mener imidlertid at kunne gennemføre et ikke uvæsentligt antal eftermiddagsforestillinger i den resterende del af sæsonen.

Det må forventes, at de nødvendige erfaringer under dobbeltdriften snart vil være indhøstet, og der må stiles efter, at teatrets alvorlige pladsproblemer snarest må finde en tilfredsstillende løsning. Når disse forventninger er opfyldt, er det teaterledelsens håb og ønske, at der kan skabes et mere varieret repertoire med forestillinger, der i rollebesætninger er mere uafhængige af hinanden, således at regelmæssige ugentlige eftermiddagsforestillinger atter kan etableres. Dette synspunkt kan jeg for mit vedkommende ganske tilslutte mig.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende den offentlige skolebespisning) [af Foged m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 863, fremsættelsen i tidenden sp. 644).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Bomholt): I det af flere ærede medlemmer af venstre og det konservative folkeparti fremsatte lovforslag er der på to punkter foreslået ændring i forsorgslovens regler om offentlig skolebespisning. Det vigtigste af forslagene går ud på, at statsrefusionen skal bortfalde, således at kommunerne fremtidig selv skal bære den fulde udgift. Det andet forslag vedrører den særlige bestemmelse i § 287 om pligtmæssig skolebespisning af børn, der lider under utilstrækkelig ernæring. Det foreslås, at denne bestemmelse kun skal gælde for børn af mindrebemidlede forældre. Der stilles derimod ikke forslag om ændring af hovedbestemmelsen i § 286, og kommunerne vil derfor efter lovforslaget have samme adgang til at iværksætte skolebespisning som hidtil.

Bestemmelserne om skolebespisningen er i tidens løb blevet ændret gentagne gange, snart i udvidende, snart i indskrænkende retning. I en vis periode har der været adgang til at iværksætte skolebespisning hele året, medens bespisningen nu — bortset fra en eventuel mælkeydelse — som bekendt er begrænset til månederne november-april. Endvidere gælder den fakultative adgang til at iværksætte skolebespisning kun for de 7 første klasser, og efter kommunens bestemmelse kan den indskrænkes til at bestå af en mælkeydelse i forbindelse med et vitamintilskud. Uanset hvorledes

[Socialministeren.]

skolebespisningen har været ordnet, er der imidlertid stedse blevet ydet kommunerne et tilskud af staten eller af den fælleskommunale udligningsfond til delvis dækning af deres udgifter. Dette gjaldt også før krigen, og det er således ikke som anført i lovforslagets bemærkninger de særlige sociale og ernæringsmæssige forhold under krigen og i efterkrigsårene, som har givet stødet til statens deltagelse i finansieringen af skolebespisningen. Maksimalt har kommunerne dog højst kunnet få dækket $\frac{1}{3}$ af udgifterne. Denne begrænsning gælder også nu, men da refusionen yderligere er begrænset derved, at den kun kan beregnes af visse i loven fastsatte maksimalbeløb pr. måltid mad og mælkeydelse, vil det sige, at kommunerne efter de stedfundne prisstigninger faktisk ikke kan påregne at få dækket $\frac{1}{3}$ af deres udgifter.

Hvad nu angår det fremsatte lovforslag har jeg, som jeg nævnte før, bemærket, at man principielt ikke angriber kommunernes adgang til at iværksætte skolebespisning. Af lovforslagets bemærkninger og den ærede ordførers fremsættelsestale mener jeg imidlertid at kunne udlede, at forslagsstillerne helst ser, at skolebespisningen helt ophører, og at man nærer det håb, at bortfaldet af statsrefusionen vil bidrage hertil.

Lovforslaget må vel betragtes som et led i de to partiers spareplaner, men såfremt bortfaldet af det statslige tilskud skulle modsvares af en tilsvarende forøgelse af de kommunale skatteyderes byrder, ville der ikke være vundet meget; så er det et fiktivt spareforslag. I øvrigt ville jeg mene, at når det drejer sig om at spare 400 mill. kr., som planen går ud på, er det et besynderligt punkt at vælge som start at gå til felts mod børnebespisningen. Jeg er for mit vedkommende også af den opfattelse, at statsrefusionen er af en vis betydning ved kommunernes stillingtagen til spørgsmålet om iværksættelse eller opretholdelse af skolebespisningen.

I forbindelse med det fremsatte forslag om statsrefusionens bortfald er det derfor nærliggende at beskæftige sig med spørgsmålet om værdien af overhovedet at opretholde den fakultative skolebespisning. Skolebespisningen må ikke betragtes som en social foranstaltning i snævrere forstand.

Ved tidligere behandlinger af lovforslag vedrørende skolebespisning synes der at have været enighed i det høje ting om, at skolebespisning også i høj grad tjener et ernæringshygiejnisk formål. Man tilstræber herigennem at give børnene det tilskud af rigtige stoffer, vitaminer, mineraler m. v., som er nødvendige, for at børnene kan udvikles mere hensigtsmæssigt. På forhånd skulle man tro, at et sådant formål fortjener samfundets støtte. Man kan næppe heller se bort fra en anden betragtning, som ved tidligere lejligheder har været anført til fordel for skolebespisningen, nemlig, at den tjener et pædagogisk formål ved at indøve gode spisevaner hos børnene.

Det gøres nu af de ærede forslagsstillere gældende, at skolebespisningen for fremtiden må anses for overflødig, ikke blot af sociale, men også af ernæringsmæssige grunde, idet der henvises til den øgede oplysning om børnenes rette ernæring. Jeg må for mit vedkommende erkende, at jeg ikke er klar over, om oplysningen om disse forhold er trængt så stærkt igennem hos befolkningen, at man uden videre skulle kunne se bort fra den hidtil anvendte ernæringshygiejniske begrundelse for skolebespisningen. Inden man turde drage denne konsekvens, måtte der efter min opfattelse foretages en nøjere undersøgelse af problemet, ligesom spørgsmålet også måtte overvejes af sundhedsmyndighederne, som man altid har haft nøje kontakt med ved fastlæggelsen af rammerne for skolebespisningen. Det er et differentieret problem med forskellige former for bespisning m. v.

Af de ærede forslagsstillere gøres det endvidere gældende, at der hos kommunerne skal findes en svigtende interesse for skolebespisningen, og der anføres forskellige eksempler til belysning heraf. Jeg tør ikke bestride, at der kan være enkelte kommuner, som har opgivet skolebespisningen. Der findes ikke nogen statistik til belysning af den allerseneste udvikling. Til og med 1956-57 findes der en detaljeret statistik, og for 1957-58 har man en del mindre omfattende oplysninger. Disse tyder imidlertid ikke på nogen svigtende interesse. Fra 1954-55 til 1957-58 har antallet af deltagende kommuner været svagt stigende, nemlig fra 69 til 74. Forleden så jeg i en avis, at Tønder kommune med borgmester Poulsen i spidsen

[Socialministeren.]

agter at indføre skolebespisningen på ny. Det må endvidere erindres, at det drejer sig om de større kommuner. I 1957-58 havde således 12 kommuner inden for hovedstadsområdet skolebespisning og godt $\frac{2}{3}$ af samtlige vore provinsbyer. I 1956-57 deltog i alt godt 216 000 børn i skolebespisningen, hvad der svarede til ca. 33 pct. af samtlige skolesøgende børn i børneskolen. I hovedstadsområdet deltog i det samme år godt 97 pct. af eleverne i de pågældende skoler i skolebespisningen, medens deltagerantallet i provinsbyerne lå på ca. 68 pct. Jeg vil mene, at en saglig indstilling til et forslag om bortfald af statsrefusion af udgifterne til skolebespisning under alle omstændigheder må medføre, at der foretages en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der virkelig i den seneste tid er indtrådt en ændret indstilling til skolebespisningen, og om et behov for denne nu i mindre grad end tidligere gør sig gældende. Også arten af den skolebespisning, der ydes, bør man vel se nærmere på. En sådan undersøgelse behøver ikke at tage lang tid, men dog formentlig et par måneder.

Spørgsmålet om skolebespisning bør vel i det hele ses i forbindelse med spørgsmålet om en mere effektiv familiepolitik. Vi bør utvivlsomt dreje en del af socialpolitikken mere i retning af familiepolitik, i retning af familien og dens behov; det er et problem, som jeg gerne ved lejlighed vil komme nærmere ind på, et stort og alvorligt og krævende problem.

Imidlertid, det hævdes i en ledende artikel i Politiken i dag, at der er 117 meninger om skolebespisningens rette ordening. Det er muligt; der kan nok tænkes flere konkrete løsninger, og jeg vil ikke have noget imod, at lovforslaget går i udvalg til nærmere bedømmelse. For dette udvalg vil jeg så kunne forelægge resultaterne af de undersøgelser vedrørende selve skolebespisningen, som jeg anser det for hensigtsmæssigt at iværksætte.

Hvad angår den anden af de foreslåede ændringer, nemlig at begrænse den pligt-mæssige skolebespisning til at omfatte børn af mindrebemidlede forældre, finder jeg, at denne ændring vil være overordentlig uheldig. Jeg er enig med Kristeligt Dagblad i dets reaktion over for et sådant forslag. Vi

skal ikke udpege børnene fra de små hjem og stille dem i særgrupper. Det er en ubarmhertig ordening. Jeg ser, at dagbladet Vestkysten for den 14. november i år har en artikel om skolebespisning, hvori det hedder — med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere —:

„I Varde har man da også taget det fornuftige standpunkt kun at hjælpe de børn, som har hjælp behov, og det gøres ved, at kommunen giver pengene til Frelsens Hær, som sørger for, at de børn, der trænger til det, kommer hen i Hærens lokaler og får et måltid varm mad.“

Ordningen fremhæves som ideal. Med al respekt for Frelsens Hær, for hvis arbejde jeg nærer den største agtelse, kan jeg ikke indse, at det er muligt at godkende et sådant princip for lovgivningen. Bestemmelsen i den her foreslåede affattelse vil nogenlunde svare til den oprindelige affattelse. Det var først i 1951, man i denne bestemmelse ophævede skellet mellem børn af ubemidlede og bemidlede forældre, og det skete da efter forslag af en af de nuværende forslagsstillere, det ærede medlem hr. Poul Sørensen. Jeg kan ikke se, at forholdene siden da skulle have ændret sig fundamentalt. Fra samarbejdsudvalget for omegnskommunernes sociale udvalg modtog jeg den 19. november i år en henvendelse om øget statsrefusion af udgifterne til skolebespisning. Jeg spurgte udtrykkeligt, om organisationen også omfattede de konservative styrede kommuner, og dertil svarede ja. Der er altså strid mellem de lærde. Det ærede medlem hr. Weikop ønsker statsrefusionen til skolebespisning fjernet, men hans konservative kommunalkolleger i omegnskommunerne synes at være af en anden opfattelse.

Imidlertid skal jeg tilsige et sagligt medarbejde i udvalget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Foged):

Jeg takker den højtærede socialminister for den forholdsvis velvillige behandling. Det giver os håb om, at vi kan komme til at føre en frugtbar forhandling om spørgsmålet. Den højtærede finansminister, undskyld socialminister gjorde gældende, at vi også havde reglen om statsrefusion før krigen. Senere blev det dog oplyst, at

[Føged.]

lidt længere tid før krigen var det anderledes, da havde man ikke de samme regler som nu, så vi har altså haft bestemmelser om skolebespisning uden statsrefusion. Den højtærede minister siger nu, at vi i vort forslag giver udtryk for, at spørgsmålet vel egentlig helst skulle løses derhen, at skolebespisningen helt ophørte. Det giver vi ikke udtryk for, vi udtrykker bestemt i lovforslaget, at det skal være kommunerne, der i så henseende tager ansvaret og initiativet, det kan ikke være statens opgave. Det er ikke rigtigt, at vi uden videre ser bort fra de ernæringsmæssige forhold. Vi pointerer netop, at der er sket en udvikling, der forhåbentlig er den rigtige, selv om vi ikke har nogen direkte statistik i retning af, at man ernærer børn bedre og rigtigere end tidligere, og jeg er tilfreds med, at den højtærede finansminister, undskyld socialminister — ja, det plejer at være den højtærede finansminister, jeg har med at gøre i disse sager — vil lade spørgsmålet nærmere undersøge, for jeg tror, resultatet vil falde ud til fordel for vort forslag.

Jeg skal ganske kort resumere lovforslaget. Vi ønsker statens tilskud på dette område afskaffet. Vi finder som tidligere, at skolebespisning må være en kommunal opgave. De enkelte hjem i de enkelte kommuner må være forpligtet til at løse spørgsmålet for deres lokale område. Den højtærede minister oplyste nu, at indtil 97 pct. af børnene i hovedstaden deltager i skolebespisningen, men at procentsatsen ude i landområderne er væsentligt lavere, og i visse landområder er procentsatsen nul. Der sker på den måde en overflytning af pengemidler fra ét område til et andet, altså fra områder, hvor man ikke tager sig af skolebespisningen, men har bespisning af børnene i hjemmene. Jeg vil gerne stærkt understrege, at vort forslag giver mulighed for skolebespisning i samme omfang som tidligere. Jeg ønsker at understrege dette, bl. a. under henvisning til den artikel, som stod i Kristeligt Dagblad. Kristeligt Dagblads artikel og argumentation tyder på en fuldstændig misforståelse af lovforslaget. Vort forslag indfører ikke nogen som helst begrænsning for skolebespisningen; den kan gennemføres i samme omfang som

tidligere. Hvorvidt der vil ske en begrænsning, beror på de enkelte kommuners administration, på deres bedømmelse af nødvendigheden af at have en skolebespisning, og vi må formode, at en kommunalbestyrelse ikke ved bedømmelsen af denne bespisningsnødvendighed ser på, om statens tilskud er større eller mindre. Begrundelsen for at gennemføre en skolebespisning bør rettelig være forpligtelsen over for børnenes ernæringsmæssige tilstand. Hvis de enkelte hjem i en kommune er i stand til at varetage deres forpligtelser over for deres egne børn fuldt ud, kan der ikke være nogen rimelig anledning til, at de skal bidrage til andre kommuners børns bespisning. De opfylder selv deres forpligtelser over for deres egne hjem og børn, og de må forvente, at andre medborgere gør det samme. Man kan imidlertid ikke se bort fra, at der kan være kommuner, som stadig ønsker at have skolebespisning, og det står dem da også frit for.

Lovforslaget bibeholder tillige kommunens pligt, og jeg understreger ordet pligt, til at gennemføre skolebespisning i de tilfælde, hvor et barn er utilstrækkeligt ernæret, og hvor forældrene er mindrebemidlede. Skulle der være tilfælde, hvor forældrene har jævnt gode indkomstforhold, men børnene alligevel ved skolelægens undersøgelse viser tegn på utilstrækkelig ernæring, vil jeg tro, at en oplysning fra lægen til hjemmet angående dette forhold aldeles omgående vil føre til, at hjemmet vil sørge for tilstrækkelig ernæring for børnene fremover. I modsat fald vil børnene være understigt tilsyn fra skolens side, og der kan ske alvorlig henstilling til hjemmet. Der er ingen grund til at ængstes for udviklingen på dette område. Kun et fåtal af hjem opfylder ikke deres forpligtelser over for børnenes ernæring — lykkeligvis.

Kommunerne kan i nødvendigt omfang gennemføre skolebespisning, og adgangen hertil — ministeren brugte udtrykket: den anden del af loven — skiller ingen børn ud, medmindre kommunerne finder, at de på rimelig måde kan og vil gøre det. Kommunerne kan lade alle børn spise uanset vort lovforslag, men har kun pligt til at iværksætte bespisning, hvor ernæringstilstanden kræver det,

Jeg håber, at den velvilje, ministeren

[Foged.]

har givet udtryk for, vil resultere i, at vi lægger ansvaret for bespisningen hen, hvor det rettelig hører hjemme.

Kaj Andresen: Det foreliggende lovforslag er jo det første led i venstres og de konservatives spareplan, hvorefter de samlede besparelser, siger partierne, skulle blive 400 mill. kr. Det kan jo blive en lang vej, hvis det skal ske i portioner på 4 mill. kr. Jeg ved ikke, om det er et tilfælde, at man begynder med skolebørnene. Det skyldes måske, at man ikke venter, at de protesterer, sådan som husmødrene har gjort det i forbindelse med forslaget om afskaffelse af husholdningsrådet.

De bestemmelser i forsyngsloven, som angår skolebespisningen, går, som den højtærede minister allerede har redegjort for det, ud på, at der kan foranstaltes vederlagsfri skolebespisning for børnene i de 7 første klasser samt for andre, når skolelægen skønner det nødvendigt at skolebespisningen foregår, i månederne november-april, og at man i de øvrige måneder kan yde $\frac{1}{4}$ l sødmælk daglig. Bespisningen kan bestå i enten et måltid mad eller mælk med vitamintilskud, og kommunen skal drage omsorg for, at utilstrækkeligt ernærede børn får et sådant måltid, hvortil staten yder et tilskud på ca. $\frac{1}{3}$ eller omkring 4 mill. kr. årlig.

Der var tidligere knyttet særlige transbestemmelser til skolebespisningen. Man foreslår nu disse transbestemmelser genindført for den bespisning, man pålægger kommunerne som en pligt, idet det foreslås, at bespisningen af utilstrækkeligt ernærede børn kun skal gælde børn af mindrebedidlede forældre. Desuden foreslås det at ophæve statens tilskud til skolebespisningen. Det er klart, at forslaget vil betyde en forringelse af den gældende ordning.

Besparelsen for staten vil udgøre ca. 4 mill. kr. — det er et beløb, der ikke har ændret sig væsentligt i løbet af de sidste år — men reelt vil det sige, at man, hvis bespisningen fortsætter, blot overflytter udgiften til kommunerne, i dette tilfælde 70-80 kommuner ud over landet og vel ikke de kommuner, der har bedst råd. Er det så urimeligt, at samfundet som helhed bidrager til at løse en opgave som denne,

der kommer børnene til gode, selv om behovet især findes i enkelte områder? At spare på det offentliges udgifter ved at flytte dem fra én offentlig kasse til en anden er vel også en tvivlsom fordel.

Vi kan ikke gå ind for forslaget om genindførelse af den gamle transbestemmelse. Jeg har fra tidligere tider erindring om, hvor urimelig og utiltalende denne bestemmelse virkede. Det vil være et tilbageskridt igen at opdele skolebørnene i bemidlede og ubemidlede. Vi har ellers gennem nogle år stræbt hen imod så vidt muligt at slette de sociale skel mellem børnene i skolen; vi stiller børnene ens med hensyn til skolemateriale, der er gratis for alle, og det ville være pinligt for skolen igen at skulle gå til denne maduddeling til de mindrebedidlede.

Det forekommer mig i det hele, at det er en noget løs begrundelse, der gives for afvikling af skolebespisningen, hvis forebyggende virkning gennem årene uden tvivl har været af stor betydning, ja, af langt større betydning, end det fremgår af nogen statistik. Man siger i bemærkningerne til lovforslaget, at de særlige sociale forhold ikke længere er til stede, og at en række kommuner er ved at afvikle skolebespisningen. Ministerens tal viser noget andet; noget materiale til bevis for den nævnte udtalelse findes ikke i bemærkningerne, og det fremgår heller ikke af den statistik, der er til rådighed i Statistisk Årbog. Vi har ved tidligere behandlinger af denne lovgivning haft værdifuldt materiale til rådighed, lige så vel som der har foreligget udtalelser fra skolemyndigheder, fra skolelæger og andre sundhedsautoriteter. Såvel skolelægerne som sundhedsstyrelsen gik ved behandlingen af lovgivningen i begyndelsen af 1950'erne stærkt ind for almindelig skolebespisning. Man spurgte bl. a. indenrigsministerets ernæringsudvalg, og i en skrivelse af 8. december 1950 gav dette udvalg udtryk for, at det af ernæringsmæssige og sundhedsmæssige grunde måtte anbefale en alle omfattende skolebespisning. I betragtning af at der nu foreslås genindført en transbestemmelse, vil jeg gerne med den højtærede formands tilfaldelse citere ernæringsudvalgets afsluttende bemærkninger. Det hedder her:

„Ernæringsudvalget vil ikke finde det

[Kaj Andresen.]

rigtigt at forbeholde et sådant måltid til børn, som anses for trængende, idet den almindelige kliniske undersøgelse af børn, således som den foretages af skolelægen, som tidligere omtalt ikke giver grundlag for afsløring af skjulte mangel-sygdomme, og sådanne vil derfor meget vel kunne forekomme, uden at det konstateres, også hos skolebørn fra hjem, hvor indtægten efter de før 1948 gældende regler ikke ville berettige til, at børnene deltog i skolebespisningen.“

Der er her klart taget afstand fra en opdeling af børnene i trængende og ikke-trængende, også af lægemæssige grunde. Det kan kun forstærke vor opfattelse af, at man ikke bør skabe en social opdeling af børnene.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at ernæringsudvalgets indstilling fik tilslutning fra sundhedsstyrelsen, som i en skrivelse, signeret Frandsen, af 9. december 1950 bl. a. udtalte — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —:

„Som det fremgår af ovenfor anførte, må sundhedsstyrelsen tillægge det den allerstørste betydning, at man søger at bevare og udvide skolebespisningen mest muligt.“

Jeg ved ikke, om erfaringerne i den siden da forløbne periode har ændret sagkundskabens syn på skolebespisning. En rundbordskonference om emnet, som for et par år siden fandt sted her på Christiansborg mellem en række sagkyndige, læger, skolefolk, socialpraktikere, husmødre, ernæringskyndige m. fl., tyder ikke på det, men det må vel kunne undersøges.

Mit parti kan som sagt ikke gå ind for igen at sætte et socialt skel ind i loven om skolebespisning. Vi tror, at statstilskuddet har væsentlig betydning, og vi vil under et kommende udvalgsarbejde være interesseret i at få oplysninger frem om indvundne erfaringer fra de senere år, ikke alene fra sundhedsautoriteterne, men også fra kommunerne. Adskillige af dem har jo investeret betydelige beløb i indretning af køkkener og lokaler til skolebespisning, og man bør derfor også høre deres mening om de ændringer, der her foreslås.

Asger Jensen: Lovgivningen har gennem mange år beskæftiget sig med spørgsmålet om offentlig skolebespisning, idet den første lov gennemførtes i 1902. I henhold til den kunne den tids virkelig ubemidlede forældre få deres børn bispist gratis uden fattighjælpvirkning. Denne lov var gældende til 1933, da forsorgslovens §§ 285-88 fastsatte bestemmelserne om skolebespisning. Der skulle herefter ydes et måltid varm mad til børn af ubemidlede forældre. I 1937 bortfaldt kravet om varm mad, da ernæringseksperter var af den opfattelse, at smørrebrød var mere nærende. Samtidig var stadig flere hjem gået over til at spise middagsmad om aftenen, når familien kunne være samlet. I 1948 erkendte man, at det ikke mere var et socialt problem, der lå bag skolebespisningen, men at sagen nu måtte ses ud fra et ernæringshygiejnisk synspunkt, hvorfor man ophevede trangsbestemmelserne, så at alle børn, uden hensyn til forældrenes økonomiske forhold, kunne deltage i skolebespisningen.

Der er siden sket ændringer i loven, både i 1951 og i 1954, og der har stadig været diskussion om betimeligheden af en lovgivning på dette område. Siden 1948 har skolebespisningen åbenbart også haft til hensigt at ændre børns spisevaner, men det ser ud til, at den velmente statsdirigerede spisning ikke har kunnet magte denne opgave, da man nu overalt melder om faldende interesse for skolebespisning. Børnene vil tilsyneladende hellere have mors madpakke end den videnskabeligt producerede offentlige grønsagsmad.

Ved begyndelsen af sæsonen 1955-56 var deltagelsen i skolefrokosten i Københavns kommune faldet med 10 pct. i forhold til året før. Dette gav anledning til udsendelse af et spørgeskema til skolerne, for at man kunne finde årsagen til den manglende interesse. Svarene er inddelt i 8 punkter, men så vidt man kan se, giver det første punkt i virkeligheden udtryk for alle svarene, idet det her siges, at der ikke mere skulle være så stort et behov for skolebespisning, hverken af sociale eller ernæringsmæssige grunde. Resten af svarene siger det samme med andre ord, f. eks. at forældrene ikke mere ønsker, at deres

[Asger Jensen.]

børn skal deltage; at børnene siger, deres kammerater ikke deltager, og så vil de heller ikke; at børnene ikke kan lide maden samt andre lignende begrundelser.

Det er med andre ord, således som flere kommuner allerede har givet udtryk for, en foranstaltning, som tiden er løbet fra. Det ernæringsmæssige er altså det sidste argument, der har kunnet holde liv i den af det offentlige foranstaltede skolebespising. Men grunden er også ved at skride under dette argument. Man kan ikke blive ved at fremstille den danske husmoder som værende så uoplyst, at hun er uegnet til at ernære sine børn på den rigtige måde. Den unge moder får hjælp og vejledning af sundhedsplejersken i at give børnene den rigtige mad, og aftenskoler, husholdningsskoler og andre institutioner tilbyder kvinderne uddannelse med hensyn til hensigtsmæssig ernæring. Det er overkommeligt for ethvert hjem at skaffe sig de rigtige fødevarer. Da enhver ved, at fødevarerproduktionen indtager en fremtrædende plads i dansk produktion, er der heller ingen grund til at forundre sig over, at vi forstår at bruge disse produkter på den rigtige måde.

De ændringer, der her foreslås i forsorgsloven, betyder ikke, at kommunerne vil blive afskåret fra at foranstalte skolebespising, men de betyder, at staten ikke mere skal yde refusion. Dersom vort forslag vedtages, bliver det altså således, at kommunerne fortsat har pligt til at bispise børn, der henvises af skolelægen på grund af underernæring. Jeg vil dog gerne her sige, at det ville forekomme mig naturligt, om kommunerne drog den konsekvens, at de afskaffede den almindelige skolebespising, idet lovforslaget netop bygger på den opfattelse, at der ikke længere er behov for denne foranstaltning.

Jeg har forstået, at det, der vækker størst betænkelighed, er bestemmelsen, om at kommunerne fortsat har pligt til at gennemføre skolebespising for underernærede børn af ubemidlede forældre. Jeg tror at burde sige, at den paragraf er vi villige til indgående at drøfte i udvalget for at se, om man kunne nå frem til en anden og bedre formulering; jeg tror aldeles ikke, det er noget kardinalpunkt i vort forslag. Det

skulle nærmere være en hånds-rækning; vi er af den opfattelse, at de, som virkelig er i nød her i landet, ikke skal komme til at mærke vanskeligheder på grund af vort lovforslag. Men det kan på den anden side heller ikke være meningen, at der skal opretholdes et system, som bevirker, at de, der både har evne og økonomisk mulighed, skal have hjælp fra det offentlige. Det er vort synspunkt, og det er det, vi vil prøve at få gennemført.

Det vil sikkert være muligt at få en eller anden til at regne ud, at det samfundsmæssigt set ikke er dyrere, eller at det måske endda er billigere, at fabrikere skolemaden på ét sted fremfor ude i de enkelte hjem. Der er dog ingen grund til at lægge skjul på, at det har været med i vore overvejelser, da vi fremsatte vort lovforslag, at vi synes, der her er et oplagt tilfælde, hvor det ikke gør nogen gavn at lade det offentlige administrere en del af borgernes indtægter, nemlig den del, der skal bruges til skolemaden. Det er netop et led i vore bestræbelser at gøre hjemmet til en stærk økonomisk enhed og at modvirke den tendens til kollektivisering, som er moderne andre steder.

Jeg håber, det høje ting må kunne enes om de ændringer i forsorgsloven, som vi foreslår, og jeg ser gerne, at der arbejdes videre med sagen i et udvalg. Jeg tror, at de oplysninger, vi dér kan skaffe os, vil give udtryk for, at interessen for skolebespising i al almindelighed er dalende.

Helge Larsen: Således som skolebespisingen nu praktiseres i henhold til forsorgslovens afsnit om offentlig skolebespising, tages der ikke ved bespisingen hensyn til forældrenes indkomst. Der sættes således ikke noget socialt skel mellem børnene, og det betragter mit parti som et uvurderligt gode. Nu kommer venstre og det konservative folkeparti og foreslår en ændring i dette forhold. Hidtil har det sociale udvalg, når skolen indberetter, at et skolesøgende barn lider under utilstrækkelig ernæring og dette attesteres af den pågældende skolelæge, skullet drage omsorg for, at der hver dag i vintermånederne vederlagsfrit ydes barnet et måltid tilstrækkelig nærende mad i skoletiden, dog kun for så vidt forældrene ønskede det. Ifølge det foreliggende lovfor-

[Helge Larsen.]

slag skal denne bespisning af utilstrækkeligt ernærede elever fremtidig kun gælde børn af mindrebemidlede forældre. Overser forslagsstillerne mon ikke ganske, at denne særlige bespisning for utilstrækkeligt ernærede børn alene har barnets tarv for øje, og at dette tarv naturligvis må varetages i forhold til alle børn? Det radikale venstre kan ikke under nogen omstændigheder medvirke til at genindføre et sådant socialt skel mellem børnene som foreslået af venstre og de konservative.

Der er for mig ikke tvivl om, at skolebespisningen har haft sin store værdi, og selv om der nu ikke er den samme sociale baggrund for statens deltagelse i finansieringen af bespisningen som under krigen og i efterkrigstiden, bør man ikke underkende skolebespisningens værdi for oplæringen i og indførelse af bedre ernæringsvaner. Der er heller ikke tvivl om, at serveringen af $\frac{1}{4}$ l sødmælk daglig med tilhørende vitamin-tilskud er af stor forebyggende værdi for børnenes sundhed og trivsel. Dette bestrides, så vidt jeg forstår, heller ikke af forslagsstillerne, dog må jeg indskyde, at der i det ærede medlem hr. Asger Jensens bemærkninger var nogle udtalelser, som tydede på, at der måske hos det ærede medlem er ønske om at gå videre end udtrykt af det ærede medlem hr. Foged.

Forslagsstillerne ønsker byrdefordelingen mellem staten og kommunerne vedrørende udgifterne til skolebespisningen revideret. Jeg vil gerne understrege, at der kun er tale om en ændret byrdefordeling; egentlige besparelser er der ikke tale om, idet det beløb, som staten efter forslaget kan spare, skal betales af kommunerne.

Det forekommer mig, at man med rette kan indvende, at det materiale, venstre og de konservative har forelagt som begrundelse for en sådan ændring, ikke nærmere oplyser alle de forhold, som må tages med ind i overvejelserne, men det radikale venstre er villig til at deltage i et sagligt og fordomsfrit udvalgsarbejde om det problem vedrørende byrdefordelingen, som nu er rejst, og her vil vi så formentlig kunne få yderligere oplysninger frem, der kan danne grundlag for den endelige stillingtagen.

Gøting: Der kan holdes lange og principielle taler om skolebespisning, og det er vist ikke nogen hemmelighed, hvor vi står i denne sag; men som ved enhver anden lejlighed, hvor det gælder om at komme igennem med sine principielle synspunkter, må det også gælde her, at tempo og form, hvori det sker, ikke må slå noget i stykker eller vanskeliggøre forholdene urimeligt.

Der er noget, der tyder på, at skolebespisningen har set sine bedste dage. Både sociale vilkår og sund fornuft får ligesom lovgivningens virkninger til at skrumpe ind. Nu udtalte den højtærede minister ganske vist at tallene viste noget andet, men det tror jeg vi skal se lidt nøjere på. Det kan jo være, man opdager, at der også er ulemper ved skolebespisningen, at bespisning på det offentlige bekostning ikke helt kommer til at virke på samme måde som i det gamle Grækenland, og at det opdragende moment, man har lagt ind i sagen, stort set ikke er til stede. Børns spisevaner skal nu engang dannes i hjemmene og ikke under de kollektive forhold, som faktisk hersker i skolen.

Lovforslaget indeholder forslag til ændringer af 2 paragraffer i loven om offentlig forso. Jeg må sige, at ændringen til § 287 er jeg langt fra enig med forslagsstillerne i. Det forekommer mig, at man her på en utiltalende måde ligesom kommer til at uddybe og understrege de sociale forskelle, som man nu engang aldrig kan komme væk fra. Det tror jeg er afgjort uheldigt. Jeg vil gerne medvirke til, at denne side af sagen drøftes grundigt igennem i udvalget. Hvad angår ændringen til § 288, hvorefter staten skal ud af billedet, er jeg selvfølgelig meget interesseret i den tanke, der ligger heri. De kommuner, der ikke nyder godt af skolebespisningen, skal heller ikke være med til at betale. Der kan her efter forslaget altid blive en begyndelse på 4 mill. kr. af de berømte 400 mill. kr., selv om det også, som det er nævnt flere gange, bliver en omlægning fra staten til kommunernes kasse. Så vidt jeg kan se, er det sådan, at Københavns kommune får ca. halvdelen af de 4 mill. kr., så også på dette område tror jeg at det er rigtigt at fare med lempe og se nøje på sagen i udvalget. Hvis vi i udvalget kan blive enige om, at det er et for-

[Gøting.]

svarligt skridt, skulle det glæde mig; men muligheden for at finde en overgangsordning skulle vel også være til stede.

Jeg kan med disse ord tilsige mit partis grundige og saglige medvirken i udvalget.

Petra Petersen: Min gruppe kan ikke støtte dette lovforslag. Det er det første forslag fra venstres og de konservatives spareplan, og typisk nok er det første forslag vendt mod børns ernæring og det næste mod ungdommens undervisning.

Vi synes, det er en asocial politik vendt mod de svageste. Man taler om, at disse forslags gennemførelse vil give skattnedsættelse, men de, der får fordel af en skattnedsættelse, er altid dem med de store indtægter, og med hensyn til de store indtægter er Danmark i forvejen et af de lande, der har den laveste beskatning. Finansministerens tale i går viser i øvrigt, at der er mulighed for at nedsætte skatterne uden at røre ved en lovgivning af denne art. Jeg finder det nærmest latterligt og beskæmmende for de 2 partier at fremsætte forslag om at spare staten for 4 mill. kr., samtidig med at disse partier kræver 200 mill. kr. mere til militærudgifter.

Dette lovforslags gennemførelse vil også betyde, at man igen vil indføre fattigbegrebet i skolerne, og det vil vi ikke være med til. For os står det sådan, at vi ikke skal forringe, men forbedre. Det skal heller ikke glemmes, når vi i dag diskuterer skolebespisning, at det var under en konservativ socialminister, at loven om skolebespisning blev forringet. Vi var dengang nået langt frem mod det, en skolebespisning skal være: ikke en social foranstaltning, men en foranstaltning med opdragende virkning.

Det er almindeligt kendt — trods det, der har været sagt i debatten i dag — at danskernes ernæring sundhedsmæssigt ikke er den bedste. Vi får gennemgående for mange kulhydrater, for få æggehvidestoffer og for lidt grønsager. Herom siger professor

Ege, som jo er specialist på disse områder, at 10-12 pct. af de voksne og et ukendt antal af børnene får for lidt kalk, og at mindst 16 pct. af husstandene i mejerilandet Danmark får en kost, som kun indeholder ganske lidt over halvdelen af den kalkmængde, som anses for nødvendig for den bedst mulige sundhedstilstand og modstandsevne.

Hertil følger en af vore skolelæger, hvis arbejde ligger på landet, og som har henvendt sig til mig i anledning af dette lovforslag, at også på landet ligger mælkeforbruget meget ofte under de mængder, som professor Ege angiver, og han siger yderligere, at mængden ofte aftager i stedet for at tiltage i ungdomsårene. Det er meget, meget nødvendigt, at de unge får mælk, ikke mindst de unge mænd i alderen, skal vi sige fra 13 til 18 år; det er noget, alle læger har konstateret. Denne skolelæge udtalte sin frygt for, at de nu igen forhøjede mælkepriser yderligere ville nedsætte mælkeforbruget, en frygt, jeg i alle tilfælde deler med ham. Netop mælkenes værdi er almindelig kendt. Sagkundskaben regner jo med, at børn under 10 år skal drikke $\frac{1}{2}$ l mælk daglig og børn fra 10 til 18 år $\frac{3}{4}$ l. Amerikanerne går meget længere, for deres undersøgelser viser, at børn under 10 år skal have $\frac{3}{4}$ l mælk daglig og børn fra 10 til 18 år mindst 1 l daglig. Det er dog ikke mælken alene, der gør det; det er også ernæringen i al almindelighed, og her er det ikke alene et socialt spørgsmål, men det er et spørgsmål om vane og kendskab.

Spareplaner som den foreliggende har også en anden side. De 4 mill. kr., man her vil spare staten for, kan meget let blive dyre på andre områder. Jeg vil gerne henvise til, hvad skolekommissionen af 1936 vedrørende folkeskolens hygiejne i sin betænkning siger om skolebespisningen — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til at citere —:

„I øvrigt vil en ensidig betragtning af udgifterne ved indførelsen af skole-

[Petra Petersen.]

frokost aldrig kunne give et tilnærmelsesvis rigtigt billede af de økonomiske konsekvenser af denne foranstaltning. Det må nemlig erindres, at enhver nedbringelse af det offentlige udgifter til sygdomsbehandling — være sig på sygehuse, gennem sygekasser eller på anden måde — må godskrives de foranstaltninger, der er årsag dertil, og med den erkendelse, der består, af ernærings sygdommens årsager og betydning for sundheden kan der ikke næres berettiget tvivl om, at indførelsen af en skolefrokost vil bære gode renter.“

Må jeg gøre partiet venstre opmærksom på, at vi engang diskuterede skolebespisning i denne sal, hvor venstre gik imod, men hvor to af venstres daværende medlemmer, som var eksperter på det område, nemlig direktøren for sundhedsvæsenet, medicinaldirektør Frandsen, og børnelægen Kirstine Ladefoged Jensen, gik ind for skolebespisningen. Når disse to kendte venstremænd gjorde det, var det givetvis, fordi de var klar over, hvilken betydning skolebespisningen har. De undersøgelser, der er foretaget angående børns ernæring, viser også, at forkert ernæring ikke altid behøver at være et direkte socialt problem, idet der også findes underernærede eller dårligt ernærede børn fra det, man kalder bedrestillede hjem.

Det kan imidlertid også være et socialt spørgsmål. Som husmor kan det kun glæde mig, at det virkelig er lykkedes venstres kvinder at overbevise partiet venstre om, af husholdningsrådet er meget nødvendigt. Mit parti har altid støttet det arbejde, husholdningsrådet udfører, men vi har også sagt, at det er en betingelse for rådets arbejde, hvis det skal have værdi for befolkningen, at befolkningen har mulighed for at købe den mad, som ernæringsmæssigt er den rigtige.

Det er ikke længere siden end sidste onsdag, altså i dag for en uge siden, at mit parti spurgte regeringen, hvad den ville gøre for at skaffe de børnerige familier mælk til priser, som en sådan familie kunne betale, og svaret var, at man ville sætte mælkeprisen ned med 2 øre pr. l og forringe kvaliteten. I den by, jeg kommer fra,

koster 1 l mælk i dag 90 øre. Det er en pris, folk ikke kan betale, og det betyder, at mælkeforbruget vil gå ned; netop i de hjem, hvor forbruget burde sættes op, vil det gå ned, og det går ud over børnenes sundhed. Det var husholdningsrådet, der førte an i den kampagne — en udmærket kampagne — for, at børnenes spisevaner skulle blive bedre, for at de skulle have sundere kost o. s. v., og det skal husholdningsrådet have tak for.

Vide skal man da også, at det koster penge at sætte sund kost på bordet. Jeg tænker her på mælk, æg, smør, brød og grønsager; selv fisk er jo dyr mad. Jeg har undertiden haft mine tvivl om, hvorvidt medlemmerne til venstre i denne sal — og undertiden kan jeg også godt tage medlemmerne til højre med — egentlig forstår, hvor svært det er for familier med børn at klare sig.

En af motiveringerne i dag for at afskaffe eller i hvert tilfælde nedsette statens tilskud til skolebespisningen har været, at de sociale kår var forbedret. Må jeg heroverfor have lov til at anføre et ganske simpelt lille regnskab, ethvert menneske kan forstå.

Jeg talte forleden med en arbejderhustru. Manden tjener 196 kr. pr. uge ved sit normale arbejde. Der er 3 børn i familien, 2 drenge på 15 og 12 år og en pige på 7 år. Hun sagde til mig: „Under 100 kr. om ugen kan jeg ikke sætte mad på bordet“. Jeg ved, hvad maden koster, jeg laver også mad, og jeg ved, at det er rigtigt. Nu spørger jeg: kan man for de 96 kr., der bliver tilbage af denne ugeløn, betale husleje, skat, fagforening, lys, gas, varme, sygekasse, tandpleje, medicin, lommepenge og tøj? Nej, det kan man ikke. Det ved ethvert menneske, der kan lægge 2 og 2 sammen, at det kan ikke lade sig gøre. Hvad sker der så? Denne kone, som i og for sig har nok at gøre i et hus med 3 børn, må gå på arbejde — hun får halvdagsarbejde — og så tager manden aftenarbejde. Det er vor velfærdsstat i en nøddeskal!

I øvrigt forstår jeg ikke rigtigt det, der har skinnet igennem i dag, at en landkommune ikke skal være med til at betale for en bykommune. Jeg ved, at der er nogen, der siger: det er ikke „mine“ børn og „dine“

[Petra Petersen.]

børn, det er „vore“ børn; det er børnene, der er samfundets værdi, og det er dem, vi skal værne om.

Det, man burde gøre, var at gøre skolebespisningen bedre, at gennemføre en skolebespisning hele året og for alle børn og alle klasser og samtidig gøre ordningen obligatorisk, så også kommuner som Vejle og Køge, som har socialdemokratisk flertal, kom på bedre tanker. Desuden burde man sætte en omfattende kampagne i gang for at gøre opmærksom på, hvor vigtigt det er, at børnene får en ernæring, der kan give en sund slægt, og denne kampagne burde også gælde skolens lærere; det er nemlig meget tiltrængt.

Det foreliggende lovforslag, som for mig betyder en fornyelse af den så sørgelig berømte parole: kanoner i stedet for smør, bør afvises blankt.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker for mit vedkommende for lidenskabsløs forhandling.

Det er jo spareforslag nr. 1, og jeg havde ventet, at det ærede medlem hr. Foged, når han nu trådte frem i stævnen af skuden, ville have ladet storsejlet hejse og vimplen vaje fra masteknappen, og så — ja, mit indtryk er, at det ærede medlems argumentation havde en temmelig defensiv karakter. Det ærede medlem hævdede, at der før krigen ikke blev ydet tilskud fra staten til skolebespisningen, men det ærede medlems opfattelse kan ikke være rigtig. Der er stedse blevet ydet tilskud fra staten.

Det ærede medlem opstillede sit hovedargument først, idet det ærede medlem pegede på forskellen mellem skolebespisningens omfang i København og i landkommunerne og hævdede, at tilflydning af penge midler fra et område til et andet område ikke er ønskelig. Hertil vil jeg sige, at det hænder jo, at byfolk støtter landbruget, så jeg tror ikke, at det ærede medlem ligefrem skal sætte sine udtalelser i glas og ramme.

Henvendt til Kristeligt Dagblad sagde det ærede medlem, at der bliver jo samme adgang til skolebespisning som før. Hvis det er rigtigt, hvor er så spareforanstaltningen? Så er der jo faktisk hverken sejl

eller vimpel på skuden, så er der jo kun tale om at overføre en udgift fra staten til kommunen.

Det ærede medlem hr. Asger Jensen ville, forekom det mig, helst bremse også kommunerne og indtog her en mere aggressiv holdning end det ærede medlem hr. Foged. Det ærede medlem gik i sin argumentation ind for delingen af børnene, i modsætning til den ordning, der blev truffet i 1951, da skellet blev ophævet ved det ærede medlem hr. Poul Sørensens hjælp. Nu skal skellet, forstår jeg, etableres igen, og vi må konstatere, at sådan er konservativ politik. Det er jo muligt, at det ærede medlems noget firkantede argumentation kan få støtte i det kommende udvalg, men jeg imødeser udvalgets arbejde med godt humør.

Ordføreren for forslagsstillerne (Foged): Jeg takker for den velvillige behandling, lovforslaget har fået. De argumenter, der er anført imod forslaget, er jo ikke særlig mange, og for nogles vedkommende er det nærmest, som om man har været ude med lup for at finde angrebepunkter over for forslaget. Man kæmper næsten heroisk mod det afsnit, vi har om pligten, og man kæmper mod noget, som egentlig slet ikke findes.

Det ærede medlem hr. Helge Larsen siger, at bespisning af utilstrækkeligt ernærede nu kun skal kunne finde sted for børn fra mindrebemidlede hjem. Dette er ikke rigtigt. Det er udtrykkeligt sagt fra vor side, at der er ingen begrænsning af nogen som helst art. Pligten til at bespise de utilstrækkeligt ernærede råder kun for børn fra mindrebemidlede hjem, men derudover kan kommunerne jo godt gøre et eller andet. De har fuld ret til at bespise alle børn, men pligten opretholdes kun, hvor det er nødvendigt af ernæringsmæssige hensyn. Vi har altså tilgodeset ethvert ernæringsmæssigt hensyn.

Dette være sagt også til den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Kaj Andresen, der var inde på det samme problem. Både den højtærede socialminister og den ærede socialdemokratiske ordfører frygter, at der skal opstå et skel, ellers har de egentlig ingen angrebepunkter over for det forslag, vi har fremsat. Men forslaget laver ikke noget skel, det bliver

[Foged.]

kommunernes ansvar, og jeg vil tro, at det kan kommunerne udmærket røgte selv.

Med hensyn til spørgsmålet om at betale fra den ene del af landet til den anden er det jo et problem, som netop for tiden belyses inden for skattelovgivningen. Såfremt der i øjeblikket er møde i ligningslovsudvalget, drøfter man måske netop dér at slette disse skel. Der findes, bl. a. af hensyn til børnene, et større fradrag for børn i København end for børn i købstæderne og landkommunerne. Den højtærede finansminister har over for udvalget givet udtryk for, at det egentlig ikke mere er korrekt med et sådant skel, tiden er ændret, levevilkårene er blevet mere ensartede i by og på land. Derfor vil jeg tro, at vi i skattepolitisk henseende nærmer os det tidspunkt, hvor vi kan slette disse skel, og derfor bør vi også komme væk fra at flytte pengene fra den ene kommune til den anden kommune, hvis man ikke kan sige, at der er et bestemt behov for en sådan flytning.

Jeg takker for den velvillige behandling og håber på et resultat af udvalgsarbejdet.

Helge Larsen: Det ærede medlem hr. Foged og jeg får jo rig lejlighed til i det kommende udvalg at drøfte forståelsen af denne ændring af § 287. Jeg ønsker blot her at sige til det ærede medlem hr. Foged, der siger, at efter forslaget pålægges der kun kommunerne pligt til at sørge for bespising af børn af mindrebemidlede forældre, at herved indføres der jo i hvert fald i lovgivningen et socialt skel, og det ønsker jeg ikke at være med til.

Hermed sluttede forhandlingen.

På begæring af *Petra Petersen* foretoges afstemning over lovforslagets overgang til anden behandling.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges med 95 stemmer mod 5.

Kaj Andresen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (om forhøjelse af dagpenge, børnetillæg, huslejehjælp og brændselshjælp samt om afskaffelse af karens-tidsbestemmelserne) [af Alfred Jensen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 47, fremsættelsen i tidenden sp. 47).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Bomholt): Det foreliggende forslag til lov om ændringer i arbejdsløshedsloven er ganske enslydende med det, de ærede forslagsstillere fremsatte i sidste folketingsår, men som ikke blev færdigbehandlet af det høje ting. Jeg kan derfor i det væsentlige indskrænke mig til at henviser til mine bemærkninger ved første behandling af det tidligere lovforslag.

Som det også blev fremhævet af ordføreren for forslagsstillerne ved lovforslagets genfremsættelse, oplyste jeg dengang, at arbejdsløshedsunderstøttelsens niveau sammenholdt med arbejdsindtægten for ikke-faglærte arbejdere nu er lavere, end tilfældet var i 1934-35. Jeg udtalte videre, at jeg på denne baggrund fandt det rimeligt og naturligt, at de konkrete problemer, som rejser sig i forbindelse med en forhøjelse af arbejdsløshedskassernes ydelser, blev taget op til nærmere undersøgelse og behandling af socialministeriet i samarbejde med arbejdsdirektoratet, herunder forhandling med arbejdsløshedskassernes repræsentanter.

Sådanne undersøgelser er i den forløbne tid blevet foretaget. Når de stedfindende drøftelser med Arbejdsløshedskassernes Samvirke er afsluttet, vil der som bebudet i statsministerens åbningstale senere i dette folketingsår blive fremsat forslag om en revision af understøttelsessatserne i arbejdsløshedsloven.

Som jeg nævnte under den tidligere behandling, er det foreliggende lovforslag uantageligt til gennemførelse i sin helhed. Som følge heraf vil jeg personlig finde det rettest og sikkert mest givende, om den nærmere drøftelse og udvalgsbehandlingen af problemerne vedrørende forhøjelse af